

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2015. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

U 2015. u fundus Hrvatskoga željezničkog muzeja (u nastavku HŽM) zaprimljena su ukupno 24 nova predmeta, 23 albuma fotografija te pojedinačno 4520 pozitiva.

1.2. Terensko istraživanje

Terenski rad tijekom 2015. odnosio se na utvrđivanje fizičkog stanja materijala i cjelovitosti izloženih vozila u kolodvorima Vinkovcima, Požegi, Osijeku, Sisku, Novskoj, Ivanecu, Varaždinu, Virovitici, Pakracu, Karlovcu, Ogulinu, Puli i Zagreb Ranžirnom kolodvoru.

1.3. Darovanje

Predmete su HŽM-u tijekom 2015. darovali Marijan Klarić (album fotografija izgradnje tzv. ličke pruge), Ivica Alapić (tri albuma fotografija održavanja gornjeg ustroja tzv. riječke pruge), Tomislav Kovačević (predmeti iz željezničke službe Josipa Kovačevića), Zlata Vlašić (posuđe Wagon Litsa), dr. sc. Boško Milešević s Fakulteta elektrotehnike i računarstva (album fotografija Elektrifikacija pruge Rijeka – S. Moravice), Drago Šamec (fotografije CDU-a), Dragutin Staničić (uredski stolac i vješalica), Miralem Mujkić (vozni red 1888./1889.) i Tehnička škola Zagreb (blok-uređaj).

1.4. Nasljeđivanje

Ustupanje iz odjela HŽ Infrastrukture d.o.o.

- Iz Sektora EEP Regionalne jedinice Centra HŽ Infrastrukture d.o.o. preuzeti su daljinska stanica tipa Siemens za upravljanje stabilnim postrojenjima elektrovuče i magnetofon.
- Iz Građevinskog sektora Ogulin Regionalne jedinice Zapad HŽ Infrastrukture d.o.o. preuzeta je mašina za rezanje tračnica.

- Iz Razvoja i investicijskog planiranja HŽ Infrastrukture d.o.o. preuzeto je fotografsko gradivo.
- Iz kolodvora Ivanić Grad HŽ Infrastrukture d.o.o preuzeta su dva pisaća stroja „Biser“.
- Iz građevinskog sektora Regionalne jedinice Centar HŽ Infrastrukture d.o.o preuzeta su četiri primjerka posuđa s logom KSR-a i HŽ-a.

2. ZAŠTITA

2.1 Preventivna zaštita

U unutrašnjoj čuvaonici u Ulici grada Vukovara 47, u Zagrebu redovito se provodi mjerenje i bilježenje temperature i relativne vlažnosti.

Snima se i prikuplja fotodokumentacija dislociranih predmeta (lokomotive izložene u kolodvorima te pohranjene u depoima i na kolodvorskim kolosijecima).

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

U 2015. inventirano je ukupno 355 predmeta.

3.2. Fototeka

Fototeka od početka djelovanja HŽM-a obuhvaća različitu dokumentaciju: negative, pozitivne iz vremena fotografiranja, naknadne kopije pozitiva, presnimke iz drugih institucija, kserokopije i razglednice. Razglednice su izdvojene iz fototeke i premještene u novoosnovanu Zbirku razglednica. Kseroks-kopije pripremaju se za otpis. Negativi se fizički izdvajaju i pohranjuju na odgovarajući način. Predviđeno je zadržavanje fotografskoga gradiva nastalog u sklopu obavljanja muzejske djelatnosti, a koje je snimilo muzejsko osoblje u fototeci. Ostale fotografije premještaju se u novoosnovanu *Zbirku fotografija*. Trenutačno osnovni fond fototeke sadrži ukupno 6405 pozitiva od kojih je ručno inventirano njih 6205. Fototeka sadrži i 730 negativa te oko 8000 digitalnih fotografija.

3.3. Dijateka

U fazi obrade.

3.4. Videoteka

U videoteci pohranjeno je 40 videokazeta (S++).

3.5. Hemeroteka

Krajem 2015. hemeroteka je sadržavala 3481 zapis računalno obrađen u programu S++. Novih upisa bilo je 112. Prikupljaju se napisi vezani uz povijest, modernizaciju i razvoj hrvatskih željeznica, uz zaštitu povijesno obilježenih željezničkih objekata te uz aktivnosti i rad HŽM-a.

3.8. Stručni arhiv

Vođena je dokumentacija o izložbama i ostalim događanjima u HŽM-u i izvan njega, a koja su vezana uz muzejsku djelatnost. Također je vođena dokumentacija o restauriranju muzejskih vozila, tijeku izvedbe i obavljenim poslovima. Gradivo nastalo tijekom rada HŽM-a (službena dokumentacija – urudžbeni zapisnici, korespondencija, izvještaji financijskog poslovanja, računi, dostavnice i slično) smješteno je u 18 registratora te se i dalje koristi kao izvor podataka pri izradi evidencija i opisa.

3.9. Ostalo

U medijateci pohranjen je ukupno 321 CD.

4. KNJIŽNICA

Knjižnica HŽM-a stručna je knjižnica s ukupno 2348 publikacija. Težište je na prikupljanju knjižnične građe tematski vezane uz područja željezničkog prometa, građevine, strojarstva, tehničke kulture i povijesti željezničkih sustava u Hrvatskoj i svijetu. Knjižni fond popunjava

se aktualnim izdanjima HŽ Infrastrukture d.o.o. te nabavom starih izdanja pravilnika, brošura, stručnih knjiga i priručnika.

4.1. Nabava

Muzejska knjižnica HŽM-a obogaćena je s 25 publikacija.

Časopisi, redovito: Željezničar, Službeni vjesnik HŽ Infrastrukture d.o.o.

4.2. Stručna obrada knjižničnog fonda

Knjižnični fond obrađuje se računalno (K++) unutar sljedeće klasifikacije: Općenito o željeznici, Ustroj željeznice, Željeznički promet, Pravilnici i upute za rad, Željeznička vozila, Pruge i pružna postrojenja, Elektropostrojenja i uređaji, Građevinski objekti, Službena glasila, časopisi i publikacije, Ostala stručna literatura, Ostala izdanja.

4.4. Služba i usluge za korisnike

Knjižnica je dostupna korisnicima unutar HŽ Infrastrukture d.o.o. i vanjskim korisnicima. Izrađuju se presnimke pojedinih izdanja koje se na zahtjev korisnika šalju elektroničkim putem.

5. STALNI POSTAV

Zbog privremenog smještaja Muzeja s južne strane TŽV-a „Gredelj“, s ulazom iz Ulice grada Vukovara, HŽM ni nakon 25 godina djelovanja nema stalni izložbeni postav. Posjetitelji, koji se primaju uz prethodnu najavu, mogu razgledati 24 željeznička vozila smještena na vanjskome izložbenom prostoru na otvorenome površine oko 2400 četvornih metara. Izložena vozila građena su u razdoblju između 1899. i 1991. i mogu asociirati na tek dio željezničke povijesti vučnih vozila u Hrvatskoj. Privremeni izložbeni postav na otvorenome oblikovan je 2004. (Helena Bunijevac i Špiro Dmitrović). U 2015. na vanjskom postavu HŽM-a u Ulici grada Vukovara 47, u Zagrebu izložena je pružna motorna drezina PV 01 Rema za prijevoz putnika i uređaja za varenje.

Uz navedeni, privremeni izložbeni postav još je 14 parnih lokomotiva iz HŽM-ova fundusa izloženo u željezničkim kolodvorima širom Hrvatske, jedna parna lokomotiva s četiri

dvoosovinska vagona izložena je u Kulturnom centru Mate Lovraka u Velikom Grđevcu, a oklopljen vlak izložen je u kolodvoru Split Predgrađe.

Stalna izložba *Životopis vinkovačkoga prometnog čvorišta* postavljena je u željezničkom kolodvoru Vinkovci od 2011. (tekstovi: Helena Bunijevac; koncepcija postava: Tamara Štefanac).

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

Nastavljena je stručna obrada muzejske građe. U tijeku je istraživanje o pojedinim predmetima i njihovoj uporabi.

6.5. Posudbe i davanje na uvid

Građa i dokumentacija dana je na uvid na zahtjev 55 korisnika u znanstvene, edukativne i marketinške svrhe.

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

14th International Symposium of Information Science, 19. – 21. svibnja 2015., University of Zadar, Croatia (sudjelovanje s izlaganjem; Štefanac, Tamara. *The Conceptualization of Archival Materials Held in Museums*)

Archival Education and Research Institute, 13. – 17. srpnja 2015., University of Maryland (sudjelovanje s izlaganjem; Štefanac, Tamara. *Researching Archival Environment: Methodology*)

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

Štefanac, Tamara. *Hrvatski željeznički muzej // Vijesti muzealaca i konzervatora* 1-4 (2014)

Staklarević, Neda i Tamara Štefanac. *Željeznički kolodvori u Hrvatskoj*. Zagreb: Tehnički muzej, 2015.

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

Sudjelovanje u projektu Hrvatska tehnička enciklopedija pri Leksikografskom zavodu Miroslava Krleže (Tamara Štefanac)

6.12. Informatički poslovi muzeja

Povodom obilježavanja 155. obljetnice željeznice u Hrvatskoj na internetskoj stranici www.hzinfra.hr svakodnevno je objavljivano ukupno 155 crtica iz željezničke povijesti.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

9.1. Naziv izložbe **Željeznički kolodvori u Hrvatskoj** – putujuća dokumentarna izložba u kolodvorima Čakovcu, Križevcima i Puli. Po završetku izložbe *Željeznički kolodvori u Hrvatskoj* u organizaciji Tehničkog muzeja i Hrvatskog željezničkog muzeja koja je bila otvorena od 28. prosinca 2014. do 22. veljače 2015. izložbeni panoi koji tematiziraju pojedinu regiju i razvoj željezničke mreže na području Čakovca, Križevaca i Pule izloženi su u istoimenim kolodvorima.

9.2. Naziv izložbe: **Željeznica u Zagrebu**

Organizator: Hrvatski željeznički muzej

Mjesto održavanja: Knjižnica Marina Držića, Dječji odjel

Vrijeme trajanja: 8. rujna 2015. – 5. listopada 2015.

Vrsta: dokumentarna

Tema: Povijesni razvoj željeznice na zagrebačkom području

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.2. Predavanja

3. dani industrijske baštine grada Siska, 23. rujna 2015., Gradski muzej Sisak (sudjelovanje s izlaganjem; Štefanac, Tamara. *Željeznička baština u Hrvatskoj*)

11.3. Radionice i igraonice

Tijekom 2015. održano je ukupno 19 radionica namijenjenih djeci predškolskog i ranog školskog uzrasta. Pojedinačne radionice održane su kao dio tematskih serija naziva *Kolodvori u Hrvatskoj, 155 godina željeznice u Hrvatskoj, Kako se kreću parne lokomotive?* i *Upoznajmo željezničku baštinu*. Radionica *Vlakovi u knjigama* održana je u organizaciji Dječjeg odjela Knjižnice Marina Držića, a radionica „Pričamo o poštanskim kočijama“ u suradnji s HT muzejom.

11.4. Ostalo

Edukativni panoi izložbe *Pruga Prvog svjetskog rata* bili su postavljeni u Osnovnoj školi Josipdol od studenoga 2014. do travnja 2015. te u Osnovnoj školi Plaški od travnja do rujna 2015.

Za potrebe edukativne djelatnosti osmišljene su i nabavljene slagalice s motivima predmeta iz HŽM-ova fundusa.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

VRSTE ULAZNICA (TIP POSJETITELJA) / upisati cijenu ulaznice	BROJ POSJETITELJA PO PROGRAMIMA			EDUKACIJSKI PROGRAMI	MANIFESTACIJE, OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE i DR.	NOĆ MUZEJA	MEĐUNARODNI DAN MUZEJA	MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA	IZDVOJENE ZBIRKE I LOKALITETI	OSTALI PROGRAMI	UKUPNO
	STALNI POSTAV	POVREMENE IZLOŽBE	UKUPNO STALNI POSTAV + IZLOŽBE								
ODRASLI	176		176		200	250			622	500	1748
UČENICI, STUDENTI											
UMIROVLJENICI, OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA											
GRUPNI POSJETI (ODRASLI) – broj osoba											
GRUPNI POSJETI (DJECA, UČENICI, STUDENTI) - broj osoba	618		618	200							818
GRUPNI POSJETI (UMIROVLJENICI) - broj osoba											
OBITELJSKA ULAZNICA - broj osoba											
BESPLATAN ULAZ											
OSTALO											
UKUPNO:	794		794	200	200	250			622	500	2566
SVEUKUPAN BROJ POSJETITELJA:	794		794	200	200	250			622	500	2566

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja

Rad i cjelokupno djelovanje Hrvatskog željezničkog muzeja u 100-postotnom iznosu financira HŽ Infrastruktura d.o.o. U izradi edukativnih slagalica sudjelovalo je Ministarstvo kulture u iznosu od 85 posto od nabavne cijene.